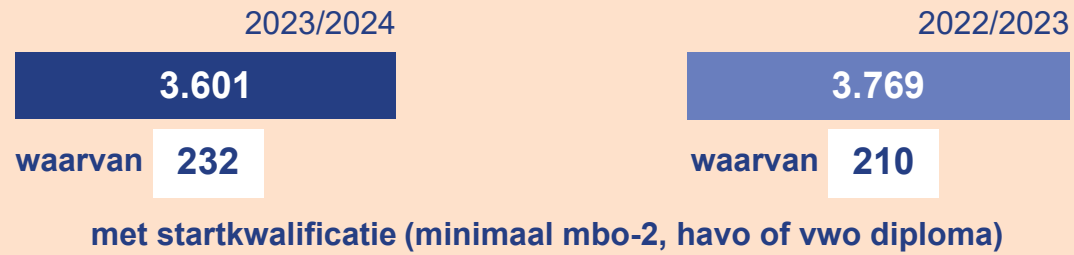

Jaarverslag Leerplicht 2023-2024

Aantal leerlingen tussen de 5-18 jaar

Artikel 25 van de Leerplichtwet 1969 schrijft voor dat Burgemeester en Wethouders jaarlijks verslag uitbrengen aan de gemeenteraad. In het jaarverslag wordt melding gedaan van omvang en de behandeling van het gemelde schoolverzuim van leerplichtige en kwalificatieplichtige leerlingen die zijn ingeschreven in de gemeentelijke basisregistratie personen (BRP) van de gemeente. Deze cijfers worden jaarlijks aan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap verstrekt.

Schoolverzuim

Toelichting absoluut verzuim

Leerplichtige kinderen en jongeren die in de gemeente staan ingeschreven maar geen schoolinschrijving hebben, vallen in de groep **absoluut verzuim**. Het leerplichtregistratie systeem is gekoppeld met de Basisregistratie Personen (BRP). Ongeveer 1x per maand wordt een uitdraai gemaakt om deze groep in beeld te krijgen. De leerplichtambtenaar doet vervolgens onderzoek en schrijft de ouders aan. In de meeste gevallen blijkt er gewoon een schoolinschrijving te zijn, maar is er ergens tussen school, Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en gemeente een administratieve fout ontstaan. In sommige gevallen leidt dit tot een snelle schoolinschrijving, in andere gevallen vragen ouders een vrijstelling voor de inschrijfplicht aan. Zie voor een verdere toelichting op deze vrijstellingen het kader 'vrijstellingen'.

Toelichting wettelijk verzuim

Onder **wettelijk verzuim** verstaan we ongeoorloofd verzuim (verzuim zonder geldige reden), dat door een school bij de leerplichtambtenaar gemeld moet worden. Het gaat dan om 16 uur verzuim per aaneengesloten periode van 4 schoolweken. Scholen melden deze vorm van verzuim digitaal via het verzuimloket van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). De melding komt vervolgens bij de leerplichtambtenaar binnen. In de melding van de school staat o.a. welke actie(s) de school zelf al heeft ondernomen om het verzuim te stoppen. De leerplichtambtenaar stelt vervolgens een eigen onderzoek in naar het verzuim en neemt contact op met de betrokkene(n) van school, de leerling (vanaf 12 jaar) en de ouders (vanaf 16 jaar alleen met toestemming van de leerling).

Toelichting overig verzuim

Onder **overig verzuim** vallen:

- Leerlingen die gezien zijn op een preventief spreekuur op een voortgezet onderwijsschool. Voor deze spreekuren komen leerlingen in aanmerking die een aantal keren te laat zijn gekomen en/of verzuimd hebben.
- Leerlingen die nog niet wettelijk gemeld hoeven te worden, die niet op een preventief spreekuur zijn gezien, maar waarbij sprake is van 'beginnend verzuim'. Deze leerlingen en hun ouders ontvangen een brief waarin gevraagd wordt actie te ondernemen om meer verzuim te voorkomen of worden uitgenodigd voor gesprek om de gevolgen van toenemend verzuim te bespreken.
- Leerlingen die verzuimen als gevolg van (meestal) achterliggende problematiek, zoals problemen in de thuissituatie en/of psychische problematiek. De leerplichtambtenaar wordt dan uitgenodigd voor een multidisciplinair overleg (MDO), om mee te denken en te adviseren.

Toelichting luxe verzuim

Indien een leerling zonder vooraf toegekende toestemming van de school en/of de leerplichtambtenaar op vakantie gaat, buiten de schoolvakanties om, spreken we van luxe verzuim. Dit verzuim komt meestal voor op de dagen voorafgaand of direct aansluitend op een schoolvakantie. Scholen kunnen de leerplichtambtenaar vragen om op die dagen een huisbezoek af te leggen om te controleren of de leerling inderdaad op vakantie is. Dit gebeurt alleen als de school een redelijk vermoeden heeft dat de leerling bijvoorbeeld ten onrechte is ziekgemeld op die dag. Afhankelijk van hetgeen de school over de consequenties van luxe verzuim heeft gecommuniceerd op bijvoorbeeld de website of in de schoolgids, kan de leerplichtambtenaar, na onderzoek en eventueel verhoor, een schriftelijke waarschuwing geven of een proces-verbaal opmaken. Hierbij wordt ook gekeken om hoeveel dagen verzuim het gaat, of er meerdere kinderen bij verschillende scholen betrokken zijn en of er al eerder sprake is geweest van luxe verzuim. Als de leerplichtambtenaar overgaat tot het opmaken van een proces-verbaal, dan wordt dit naar het Openbaar Ministerie gestuurd, die vervolgens de afdoening bepaalt.

Vrijstellingen

	2023/2024	2022/2023
Artikel 5 sub a	14	16
Artikel 5 sub b	7	5
Artikel 5 sub c	9	9
Artikel 15	0	0
Artikel 3a en 3b	2	0
Artikel 11g	1	0

Toelichting vrijstellingen

Er wordt binnen de Leerplichtwet onderscheid gemaakt tussen vrijstelling voor de verplichting om ingeschreven te staan op een erkende school en vrijstelling voor geregeld schoolbezoek. In de eerste groep vallen de volgende meest voorkomende vrijstellingen:

Artikel 5 sub a: kind of jongere is psychisch en/of fysiek ongeschikt om onderwijs te volgen. De beoordeling hiervan gebeurt door een onafhankelijk arts. Deze vrijstelling wordt tegenwoordig vrijwel altijd afgegeven voor maximaal 1 schooljaar, zodat ouders, betrokken zorgverleners, samenwerkingsverband en leerplichtambtenaar kunnen blijven monitoren of er veranderingen in de situatie ontstaan, die een vorm van leren toch mogelijk maken.

Artikel 5 sub b: ouders hebben overwegende bedenkingen tegen de richting van het onderwijs dat op de scholen binnen een redelijke straal van hun woonplaats, wordt aangeboden. De leerplichtambtenaar gaat met ouders in gesprek over deze bedenkingen en vraagt hen op welke manier zij de ontwikkeling van hun kind, in de breedste zin van het woord, kunnen en willen waarborgen. Ook deze vrijstelling wordt voor 1 schooljaar afgegeven en moet dus elk jaar opnieuw door ouders aangevraagd worden.

Artikel 5 sub c: het leerplichtige kind / de jongere volgt onderwijs op een buitenlandse school instelling. Ouders leveren een bewijs van inschrijving aan en een verklaring van de directie van de betreffende school, dat de leerling inderdaad onderwijs op deze school gevolgd heeft. Ook deze vrijstelling wordt voor een bepaalde periode afgegeven.

Artikel 15: de leerplichtige jongere zal op een andere wijze voldoende onderwijs volgen, indien bijzondere omstandigheden van toepassing zijn. Deze vrijstelling kan slechts aangevraagd worden voor jongeren ouder dan 16 jaar.

In de tweede groep vallen leerlingen die wel een inschrijving hebben op een Nederlandse school, maar vrijstelling krijgen om deze school geregeld te bezoeken:

Artikel 3a: kan aangevraagd worden voor jongeren van tenminste 14 jaar, voor wie is vastgesteld dat zij niet in staat zijn om volledig dagonderwijs te volgen. Voor hen geldt een vervangende leerplicht, waarbij zij de lessen op school combineren met praktijktijd.

Artikel 3b: luidt hetzelfde als artikel 3a, maar dan voor het laatste schooljaar voordat de leerplicht eindigt.

Artikel 11g: ouders kunnen verlof aanvragen vanwege gewichtige omstandigheden. De directeur van de school beslist hierover, tenzij het meer dan 10 dagen betreft, dan beslist de leerplichtambtenaar.

Proces-verbaal en Halt-afdoening

	2023/2024	2022/2023		2023/2024	2022/2023
Proces-verbaal	3	9	Halt-afdoening	4	0

Toelichting proces-verbaal en Halt-afdoening

Sinds de invoering van de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS), ligt de focus bij het terugdringen van schoolverzuim in vroegtijdige signalering, preventie en samenwerking met ketenpartners. Het handhaven bij schoolverzuim neemt een steeds minder prominente plaats in, maar wordt uiteraard nog wel toegepast, indien nodig. Uitgangspunt van de MAS is

'licht waar het kan, zwaar(der) wanneer het nodig is'.

In de meeste gevallen is handhaving door middel van een verwijzing naar Halt voldoende. Halt is een pedagogische interventie, bedoeld voor leerlingen met aanhoudend verzuim tot een bepaald maximum, bij wie eerdere waarschuwingen en/of maatregelen niet voldoende effect hebben gehad. Een Halt straf bestaat uit onder andere leeropdrachten en gesprekken met ouders en jongere.

De leerplichtambtenaar is bevoegd een jongere deze interventie op te leggen en wordt door de uitvoerende instantie op de hoogte gehouden van het verloop. Dit wordt ook weer teruggekoppeld aan de school.

In sommige gevallen is het opmaken van een proces-verbaal de juiste route. Dit is bij ouders in het geval van luxe verzuim en bij jongeren die niet meer voor een Halt verwijzing in aanmerking komen of de Halt straf niet positief hebben afgerond. Ook jongeren en/of ouders die hulp weigeren kunnen opgeroepen worden voor een verhoor. Tegen de jongere en/of de ouders kan dan een proces-verbaal opgemaakt worden. Dit wordt vervolgens naar het Openbaar Ministerie gestuurd, die voor verdere afhandeling zorgdraagt. De leerplichtambtenaar is meestal aanwezig bij de eventuele zitting om een toelichting te geven op het verzuim.

Uitvoering Leerplichtwet

Binnen de leerplichtwet is het mogelijk om een, al dan niet tijdelijke, vrijstelling voor schoolinschrijving of schoolbezoek aan te vragen. Er is een stijging waarneembaar in het aantal ouders dat vrijstelling vraagt wegens bezwaren tegen de richting van het onderwijs (artikel 5b). Als het beroep op een 5b voldoet aan de wettelijke voorwaarden, ontstaat de vrijstelling van rechtswege. Als een leerplichtambtenaar voldoende reden ziet om hiervan af te wijken kan het beroep worden voorgelegd aan het Openbaar Ministerie. Landelijk gaan de OM's in de verschillende arrondissementen hier verschillend mee om. Binnen onze regio wordt er regelmatig overleg gevoerd met het OM. Hieruit blijkt dat zij werken aan een werkinstructie. Ditzelfde geldt op landelijk niveau. Onder andere INGRADO, de branchevereniging van leer- en kwalificatieambtenaren, voert overleg met het ministerie en werkt aan een aanpassing van de richtlijnen. Binnen onze regio is besloten deze ontwikkelingen af te wachten. Ouders wordt gevraagd tijdens een gesprek in overleg te gaan over de wijze waarop zij denken te kunnen

voorzien in de ontwikkelingsbehoefte van hun kind, maar zijn hiertoe niet verplicht. Slechts weinig ouders gaan op deze uitnodiging in. De vrijstelling is voor een schooljaar, dus elk jaar opnieuw komen de betreffende jeugdigen in beeld bij de gemeente. De leerplichtambtenaren zoeken hier ook de samenwerking met de GGD.

Een toename (of stabilisatie) is ook zichtbaar in het aantal vrijstellingen wegens het volgen van onderwijs in het buitenland. Steeds meer ouders gaan tijdens een schooljaar voor een bepaalde tijd in het buitenland wonen of hun kind gaat dit zelfstandig doen. In beide gevallen moet de school de jeugdige uitschrijven, omdat de leerplichtwet voorschrijft dat een leerling de school fysiek bezoekt. Als er een inschrijving op een school in het buitenland overlegd kan worden, kan er een vrijstelling aangevraagd worden. Het kind volgt dan tijdelijk onderwijs op de school in het buitenland en keert bij terugkomst in Nederland in de meeste gevallen weer terug naar zijn/haar vorige school.